

NAŠA STRANKA

EKOLOGIJA

Svjesni činjenice da je ekološka kriza dovela čovječanstvo i planetu na rub opstanka, i da kao država i društvo, moramo biti budni i spremni za radikalne promjene u svom odnosu spram prirode i prirodnih resursa, mi Delegati prvog Kongresa Naše stranke donosimo sljedeću

DEKLARACIJU o zaštiti prirodnih resursa kao javnog dobra

Naša država Bosna i Hercegovina

Dosadašnje vlasti su upropastile ovu državu, ona je neuređena, prljava i opljačkana. Koliko su te vlasti nesposobne govori sljedeće: cca. 2000 nekontroliranih (divljih) deponija otpada, samo 50% građana BiH je obuhvaćeno organiziranim prikupljanjem otpada, pretrpanost ambalažnim otpadom, samo oko 5% nastalog industrijskog otpada je adekvatno zbrinuto, 200 nelegalnih kamenoloma, naše nebo već deceniju i po kontroliraju drugi centri, a kapaciteti nekih hidroakumulacija se od strane susjeda koriste bez adekvatne naknade Bosni i Hercegovini, odnosno više koriste susjedima nego nama. Nepostojanje jedinstvene zakonske regulative, disharmoničnost propisa unutar entiteta, neusaglašenost zakona sa regulativom u zemljama EU stvara prostor za malverzacije i usporava napredak.

Postoje samo entitetski, ali ne i državni zakon o okolišu. Kako ni te (postojeće) zakone ne prati podzakonska regulativa (akti), to se ni oni ne mogu adekvatno provoditi, pa je upravljanje resursima i okolišem opterećeno brojnim problemima kao što su bespravno eksploataisanje i nepostojanje sistemskog monitoringa okoliša.

Neinformiranost građana o stanju u toj oblasti javlja se kao posljedica nedostatka službenih podataka itd. itd. Inspektora zaštite okoliša je malo i neadekvatno su educirani, te nemaju ni znanja ni iskustva za stručan nadzor. Otuda masovna pojava smišljene uzurpacije javnih dobara kao dio političke svakodnevnice Bosne i Hercegovine Bosna i Hercegovina još nije donijela prostorni plan. Nepostojanje prostornog plana otvara mogućnosti za nesagledivu štetu po okoliš BiH kroz uzurpaciju prostora, iskorištavanja prirodnih resursa, davanja koncesija i slično.

Naša nova Bosna i Hercegovina

Prirodni resursi kao opšte i zajedničko dobro nisu neiscrpnii. Naša stranka smatra da njihovo korišćenje mora biti promišljeno, planski zasnovano i sistemski (zakonski) kontrolisano. BiH je zemlja bogata prirodnim resursima, ona su opće dobro i njima treba upravljati strateški. BiH mora postati ekološka zemlja, zemlja koja ne prodaje prirodne resurse. Vodu, šume, zemlju, zrak, rudna i mineralna bogatstva nećemo prodavati. Javno privatno partnerstvo, ograničene i kontrolisane kocesije su modeli korištenja resursa koje podržavamo.

Održivi razvoj je razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjice, a istodobno ne ugrožava mogućnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe.

Naša stranka smatra da koncept održivog razvoja mora postati dominantna odrednica strategije razvoja BiH. Projekti održivog razvoja trebaju biti prvenstveno u korist lokalnog stanovništva, a ne multinacionalnih kompanija.

Zaštita okoliša mora postati jedan od državnih prioriteta. Praksa 'zagađivač plaća' koja je prihvaćena u EU treba postati dominantna praksa pri provođenju projekata zaštite okoliša u privredi, bilo da se radi o novim postrojenjima ili potrebi modernizacije postojećih.

Lokalne zajednice, sredstva prikupljena po osnovu prihoda koje su u vezi sa zaštitom okoliša, moraju isključivo koristiti u cilju realizacije projekata održivog razvoja i zaštite okoliša.

Bez koordiniranog angažmana svih struktura društva nema ozbiljne reforme sektora okoliša. Bez intenzivnog osposobljavanja kadrova, državnih inspektorskih službi i građanskih (civilnih) monitoring struktura, povećanja naknade za izazvanu štetu po okoliš, i posebnih naknade za opasni otpad, nema učinkovite provedbe ionako više nego siromašne zakonske bh regulative u ovoj životno važnoj oblasti.

Ključni resursi za dobro zdravlje i kvaitetan život ljudi su zemlja, voda i vazduh. Stoga će Naša stranka podržati korišćenje svih ekonomskih instrumenata u cilju primjene osnovnih prava u zaštiti okoliša.

Oštećenja životne sredine teže pogañaju siromašnije slojeve stanovništva, jer obično žive i rade u lošijem okruženju. Stoga insistiramo na dosljednoj ekološkoj politici i formiranju nove ekološke svijesti.

Zaštita okoliša je osnovni preduvjet dugoročnog i održivog razvoja.

Voda je uvjet života na Zemlji i pristup čistoj pitkoj vodi mora biti temeljnim pravom svakog čovjeka.

Bosna i Hercegovina je zemlja s relativno malom naseljenošću, pa naše najveće bogatstvo i glavni resurs predstavlja upravo prostor, a razvoj lokanih zajednica i zaštita okoliša trebaju biti osnovni parametri za kreiranje prostornih planova.

Povećaćemo broj zaštićenih područja.

Odlučno se protivimo proširenju građevinskih zona na zelene površine te svim drugim manipulacijama prostorom koje kao isključivi cilj imaju brzo bogaćenje beskrupuloznih pojedinaca i grupa, a često imaju pogubne posljedice za okoliš.

Zalagaćemo se za ekološki svjesno gospodarenje otpadom koje rezultira njegovim odvojenim prikupljanjem već u domaćinstvu i na drugim mjestima nastajanja, a nakon toga završava recikliranjem, i korištenjem kao sekundarne sirovine. Na ovaj će se način ostvariti značajne uštede i materijalne koristi, i ublažiti iscrpljivanje prirodnih izvora i uvozna ovisnost.

Naša stranka smatra da uspješna ekološka politika zahtijeva međunarodnu saradnju u cilju očuvanja, zaštite i obnove zdravog i integralnog ekosustava Zemlje, naročito saradnju sa susjednim državama.

Naša stranka u potpunosti prihvata regulativu i standarde Evropske unije u vezi sa zaštitom okoliša.

Prirodni resursi- šansa za ekonomski razvoj

Naša stranka želi ostvariti gospodarski i socijalni napredak, ali uz dugoročno očuvanje stanja okoliša, pri čemu su privredne grane koje su neodvojive od prirodnih resursa, i održivog razvoja: energetika, poljoprivreda i turizam.

Na prednostima koje ima BiH provodiće se ekološki svjesna energetska politika, pri čemu udio obnovljivih izvora energije i ekološki prihvatljivih energenata treba povećati.

U poljoprivredi jedina šansa za prodor na svjetsko tržište jeste proizvodnja zdrave hrane. BiH treba povećati udio ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Voda u narednom periodu treba postati jedan od temelja za opći privredni razvoj.

BiH je zemlja stvorena za eko turizam, sa svim što zadovoljava ljudske potreba. Borba za budućnost zemlje bila bi mnogo lakša kada bi BH vlasti shvatile kolikim bogatstvom raspolažemo. Ekoturizam se mora temeljiti i na kulturnoj ponudi lokalne zajednice.

Stvaranje nove ekološke svijesti

Kako su ekološkom krizom zahvaćeni svi ljudi, to podrazumijeva i uključivanje svih u borbu rješavanja eko-problematike. Ekološka neosvijestjenost građana omogućuje manipulaciju prirodnim resursima, njihovu zloupotrebu, a kroz sve to i dovođenje u pitanje ne samo okoliša, nego i zdravlja i života ljudi. Problemi očuvanja i zaštite životne sredine se ne mogu započeti bez promjena u ponašanju pojedinaca i stvaranja nove ekološke svijesti.

Stvaranje nove ekološke svijesti neodvojivo je od obrazovanja, s toga je u nastavne planove i programe neophodno uključiti problematiku održivog razvoja i ekologije.

Naša najveća moralna obaveza, spram budućih generacija, jeste da održimo ono što smo naslijedili i što nam je logikom štafete opstanka povjereno na čuvanje i daljnju predaju.

Članovi Naše stranke i izabrani zvaničnici će iskreno i nesebično podsticati, i svojim ličnim primjerom podržavati objektivno, odgovorno i otvoreno provođenje svih tačaka ove deklaracije bez obzira ko je provodi. Deklaracija je sastavni dio programskog djelovanja.